

Pozdrav obmejnih-narodnih delavcev.

Bliza se pomemben čas, za slovenski Maribor in obmejne Slovence najpomembnejši čas, doba I. slovenskega tabora Orlov. Ta dan bodo pohitele v Maribor nebrojne čete v krščanskih telovadnih organizacijah združene mladine, poleg naših slovenskih Orlov in Orlice bomo pozdravili zastopnike in zastopnice naših rojakov iz Amerike, zastopstva krščanskih mladinskih organizacij iz Francoskega, Belgije, itd., mnogoštevilno bo zastopan češkoslovaški Orel, v velikem številu bodo prihiteli k nam naši jugoslovanski bratje. Ti dnevi bodo tem pomembnejši, ker bodo ta čas zborovali v Mariboru vse naše prosvetne, izobraževalne in politične organizacije. Zakaj se je izbral ravno Maribor za te prireditve? Gotovo radi tega, ker je Maribor kot zadnje mesto na severu, velevažno za naš trgovski promet z severnimi Slovani, Nemško Avstrijo, s Prekmurjem in Madžarsko. Te prireditve pa imajo tudi namen, utrditi narodno zavest v Mariboru in vseh obmejnih krajih, pokazati, da tudi Jugoslavlani nekaj premoremo in da se nas uvaža po širnem svetu, da imamo mnogo odličnih prijateljev in zaveznikov.

Orlovski tabor bo sijajna manifestacija krščanske mladine. Krščanska mladina bo pokazala, kaj je z vztrajnim, dolgoletnim delom dosegla. Krščanska mladinska organizacija se je po vojski znatno razširila, krščanske organizacije pridobivajo v vseh državah vedno več tal kljub temu, da hočejo protikrščanske, svobodomiselnne organizacije z vsemi sredstvi uničiti krščansko gibanje. Napredku krščanskih mladinskih organizacij se ni čuditi, ako se pomisli, da je njih glavni smoter vzgajati mladino v krščanskem duhu, navajati mladino k vsemu, kar je plemenito in dobro, odvrčati pa isto od vsega, kar pelje k posuvelosti, nestrpnosti, neizprosni sovražnosti napram rodnim bratom, ki so drugačnega svetovnega ali političnega naziranja. Krščansko načelo ljubezni do bližnjega je vodilno načelo v krščanski mladinski organizaciji.

Orlovski tabor pa je tudi velika narodna manifestacija odločno narodne krščanske mladine. Danes je v Mariboru mnogo ljudi, ki imajo vedno polna usta narodnosti, ki pa so v stari Avstriji v uradih, na železnicah, vobče v javnosti rabili izključno nemščino, ki niso upali zahajati v slovenske družbe, ki so prirejali leto za letom svoje večje in manjše izlete in slavnosti le v kraje, kjer je bila občinska uprava v slovenskih rokah, a v nemščinski občine si niso upali; ravno ti ljudje pa hočejo vsakemu drugemu, o-

sobito krščanskim organizacijam, odrekati vsako narodno delo in čustvovanje. Umetno je, da ob priliki I. orlovkega tabora posežemo nekoliko v dobo naših narodnih bojev nazaj. Bili so težki časi, ko so Nemci z vsemi mogočimi sredstvi s pomočjo avstrijske vlade delali na to, da ponemčijo slovensko ljudstvo. Kdo se je takrat uspešno zoperstavil ponemčevalnemu delu? Bila so krščanska izobraževalna društva, mladeniške in dekliške zveze v vsaki župniji, ki so zbirale svoje člane, osobito mladino, prirejale velike manifestacije shode, vzbujale narodno zavest in vzgajale mladino za narodno delo. Ako bi te organizacije pred približno 20 leti ne delovale, bi najbrže bilo popolnoma nemogoče, najširše sloje ljudstva pridobiti za jugoslovansko deklaracijo. Kdo je ustanovil in nesebično vodil gospodarske organizacije v obmejnih, ponemčenih krajih? Bili so rodoljubi, pristaši krščanskih strank, dočim so drugi pospeševali, oziroma celo sodelovali pri nemških gospodarskih organizacijah. Največje slovensko ljudsko glasovanje, pobiranje podpisov za jugoslovansko deklaracijo, je izvršila krščanska mladina, sedanjí Orli in Orlice, dočim mnogi sedaj zelo glasni „Jugoslavlani“ niso upali niti podpisati jugoslovanske deklaracije, še manj pa storiti kak korak v prilog deklaracije. Krščanska mladina je vedno odlično sodelovala pri narodnem delu in ima neprecenljive zasluge za narodni prepoved obmejnih Slovencev, njen narodni ščit je ostal neomadeževan. Vsem onim pa, ki blatijo krščansko mladino, pokličemo v spomin, da so bili na Kranjskem dolgo vrsto let zvezani z Nemci proti krščanski slovenski stranki voditelji Sokolov, da so govorili in so sklepali resolucije proti obstrukciji slovenskih poslancev v Gradcu voditelji Sokolov, da pozivajo k boju proti slovenskim Orlom Sokolom kot zaveznike: nemškonaacionalne, socialne demokrate in komuniste itd. („Mar. Delavec“ 17. t. m.).

Pozdravljeni Orli in Orlice in zastopniki vseh drugih krščanskih mladinskih organizacij! Pozdravljeni od pretežne večine slovenskega ljudstva, ki se raduje nad Vašimi uspehi, pozdravljeni od vseh onih, ki so več desetletij v Mariboru in ob meji za narod delali in trpeli, kateri vedo ceniti delo naše krščanske mladine! I. slovenski orlovski tabor naj poživa orlovsko organizacijo, naj podžiga k vedno vztrajnejšemu delu, naj vspodbuja k dosegu cilja, katerega si je stavila krščanska mladina:

Kdor Slovenec, naj bo Orel!

Za demarkacijsko črto.

Stati moramo vedno na straži. Naši sovražniki nas napadajo sedaj od ene, sedaj od druge strani. Raynokok grozi nova nevarnost:

Koroški Nemci so postavili zahtevo, da se mora odpraviti demarkacijska črta in dati vsakemu prost prestop v našo državo. Pravzaprav stoji, kot pri vsaki mednarodni lumpariji, tudi tukaj v ozadju Italijani ki hočejo na ta način razrahljati našo severno mejo, da bi imeli lažje rokodelstvo na jugu. Italijani podpirajo Nemce, Angleži pa, katerim so razmere popolnoma neznane, so tudi tukaj naselili nepoštenim družbenikom in se zavzemajo za Nemce in Italijane. Ako se odpre demarkacijska črta, bi zadel našo državo grozen udarec, ki je v svojih posledicah še popolnoma nepredračunljiv.

Predvsem bi se razlila po Koroškem cela drhal nemških hujšakcev, ki se morajo potikati po tujini. To so bivši Heimwehrovi, ki so povzročili prod letum po Koroškem znana grozodejstva. Na vesti imajo različne zločine, rope in tatvine, poboje. Vsi ti naj bi sedaj svobodno prekoračili mejo in agitirali za Avstrijo. Poleg njih je še mnogo drugih oseb, ki so bile radi svojega hujškanja izgnane ali pa jih je lastna skrajno slaba vest pregnala iz naših krajev. Vsem tem naj se odpro na stečaj vrata in zagotovi nekaznjeno. Ako se vrnejo na Koroško, jim bo nemogoče tudi zapreti pot na Stajersko in Kranjsko. Ti ljudje bodo nastopali z brezprimerno aroganco, kajti v svesti si bodo, da se jim nič ne more in ne sme zgoditi. Tako bi bila v kratkem času v plamenu cela naša severna meja, vsepovsod pretepi in poboji. Slednjih bi posegli ymes Italijani rekoč: Glasovanje se ne more vršiti, ker je ljudstvo preveč vznemirjeno. Torej naj se glasovanje ukine in kar ententa določi meje. V imenu entente bi seveda hoteli govoriti Italijani sami, kot najbližja prizadeta velesila — kakor pravijo.

V naši državi vlada sedaj mir in red. Ljudstvo se je pomirilo, ako bi ne bilo laških intrig ter neumnega glasovanja, bi se razmere popolnoma mirno razvijale vedno na boljše. Sedaj pa hočejo vreči plamen pobojev na našo celo severno mejo!

Odprtje meje bi imelo tudi nepregledno gospodarsko škodo. Sedaj se je tihotapstvo v znatni meri zatrla. Imamo vtrjeno upanje, da padejo cene. Vrednost denarja raste trajno in dobra letina nam bo brez dvoma zapet znatno pomagala. Sedaj pa pridejo Italijani z nemarno zahtevo, naj se odpre meja. Nemcem ne bo treba več tihotapiti živil, ker jih bodo lahko izvažali odprto in brez colnine. Celovec, Gradec in druga mesta se bodo preskrbela, pri nas bo pa naraščala dražinja. Vsaka colna revizijska in vsi carinarski predpisi bodo zaman. Nemški spekulantji bodo pobirali naše blago ter pri tem bogateli, naše prebivalstvo po mestih bo moralo stradati vsled večje dražnje bo treba povišati plače delavcem in uradnikom, a vsled tega tudi povišati davke. Vsak dan odprtja meje nas bo stal mnogo milijonov.

Ako se odpre meja, bodo naši kraji naenkrat prepravljeni s slabim nemškim denarjem. Nemci ga bodo raztresali za agitacijo s polnimi perišči, dajali ga bodo pa tudi za naše dobro blago in naše ljudstvo ki se še ne zaveda, kako slab je ta denar, ga bo sprejemalo. Poleg slabega denarja bo prišlo tudi cele jurbase popolnoma ničvrednega ponarejenega denarja. Potem bo pa krak. Marsikdo bo imel tega denarja za celo premoženje, ko bo zvedel, da je čisto malo, ali nič vreden, bo obupal, tekal sem in tje, pričelo se bo vpitje: Skodo naj povrne država! Mi nismo krivi! A samo ta škoda pri denarju bodo grozne vsote.

Sedaj smo s težavo vpeljali v državi mir in red, naše gospodarstvo se pričenja popravljati. Ali naj privolimo, da naenkrat zopet nastane babilonska zmešnjava, da bodo krvavi pretepi po vseh gostilnah hujšajoči shodi za vsakimi plankami, da človek v lastnem kraju ne bo varen življenja in da bo psov od vsacega pritepenega rokoma? Ako se odpre meja in pusti nebrzdana svoboda vsem hujšakcem, nima cela država dovolj žandarjev, da bi vzdrževali red, nimajo vse naše bolnišnice dovolj prostora, da bi sprejele tiste ljudi, ki bodo pri taki agitaciji pobili! Koliko se bo pri tem zapravilo časa, požrlo alkohola, kako bo podivjalo ljudstvo!

Ustanovili smo državo, ki je priznana od celega sveta. Prva dolžnost države je pa, da vpelje dobro upravo in skrb za red. Ako se pa odpre meja in da svoboda vsem hujšakcem, bo vsaka uprava nemogoča. V deželi bo dvoje oblasti: prvič naša, drugič pa nemškega propagandnega odbora. Nobenemu hujšaku ne bo mogoče stopiti na prste. Nemškutarski krčmar bo dal svoje prostore na razpolago nemški agitaciji in potem bo lahko tige kazal naši oblasti, brigal se ne bo ne za policijsko uro, ne za obrtne predpise. Z eno besedo: nastala bo cela anarhija, babilonska zmešnjava. Potem bodo pa rekli: taki so! Ne znajo vladati in urediti države.

Zadeva se ne tiče samo Koroške, ampak isto tako tudi Stajerske. Prizadeti so pa ravnotako tudi izseljenci s Primorske. Zavedati se moramo, da imamo eno epotno fronto in enega glavnega sovražnika. Italijan hoče to izsiliti, da se prikupi Nemcem ter razrahlja našo severno fronto. Nobena vlada ne sme kaj takega dovoliti. Koroška fronta mora biti zaprta vsaj do konca plebiscita. Kdor hoče mirno živeti, ostane lahko pri nas, kdor hoče delati zgago, naj se izseli, meje odprti pa ne bomo nikdar. Vsak državljan se mora v polni meri zavedati resnobe tega vprašanja, vse korporacije in družbe, ter celo ljudstvo naj povzdigne glas zoper to nakano. Italijani naj se brigajo raje za svojo beratičo, ako je kak Anglež, ki ne more razumevati položaja, naj ostane lepo doma in ne hodi kot tuj misijonar po svetu. Preveč smo že spoznali te razne tuje misije, da bi nam še imponirale. Našo državo bomo uredili sami in ne potrebuj-

mo tujih varuhov. Angležem pa svetujemo, naj gredo raje študirat indijsko vprašanje. Naš narod je že do grla sit teh različnih tujih misij, ki nimajo za nas ne sreča, ne razumevanja.

Govori naj naše ljudstvo in vlada bo morala poslušati njegov glas. Anarhije v državi ne mara mo!

Za po tači poškodovane.

Spomenica poslancev I. Vesenjaka, dr. Josipa Hohnjeca in Franca Pišeka na ministra za prehrano in finance.

Gospoda ministra! Ko se je naše ljudstvo v okolici Maribora in Ptuja radostno pripravljalo, da čim lepše pozdravi in sprejme Njegovo Veličanstvo prestolonaslednika, ga je zadela grozna nesreča — prihrula je 27. in 28. junija toča, katere je uničila vse poljske pridelke premočnim kmetovalcem okrajnega glavarstva mariborskega in ptujskega. Vsled te nesreče so prizadete najhujše sledeče občine: Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Zupečja vas, Cirkovci, Hajdin, Niverce, Sikole, Pleterje, Podova, Gorica, Sv. Marjeta na Dravskem polju, Hotinja vas, Rače, Vurberk, Janževci, Jaršovec, Sv. Barbara, Zikarce, Zimica, Duplek, Sv. Marjeta ob Pesnici, Sv. Peter, Dragučova, Grušova, Pesnica, Lajtersberg, Ranca, Dobrenje, Gradišče, Vrtilče, Gornja Sv. Kungota in še nekatere druge občine.

V imenovanih občinah je toča pobila prav vse, tako, da se se celo ne more spoznati, kje je rasla vsenica, rž, ječmen ali oves. Koruza in krompir je pa tako okleščen, da moli kvišku samo golo steblo, ki ne bo dalo nobenega pridelka. Istotako je uničen fižol, buče in zelje. Vinogradi v teh krajih so pa tako opustošeni in suhi, da ni pričakovati za več let nobenega pridelka. S sadnega drevja je zbito vse sadje, kot jabolka, hruške, slive in drugo. Silna povodenj je poplavlila travnike in pobatila vse seno, nepokošena trava je pa zbita v zemljo. Splošno rečeno: škoda je nepopisna in neprecenljiva. Ljudstvo v prizadetih krajih nima sedaj ničesar, da bi prehranilo sebe, svoje otroke in posle. Nima ne denarja, da si nakupi živil, potrebne obleke in drugih življenjskih potrebščin, kajti bivše avstrijske oblasti so ljudem rekvirirale upravo svojo živino zlasti v slovenskem delu Stajerske, kjer je naš narod pod vodstvom sedajnega ministra dr. Korošca bil oster boj za osvoboditev izpod tujeja jarma. Ko so bivše avstrijske oblasti zaznale stremljenje po osvoboditvi in ujedinenju troimenskega naroda, so ga hotele gospodarsko uničiti.

V ožgled navedenega prosijo podpisani narodni poslanci kot zastopniki naroda, da g. minister blagovoli ukreniti:

1. da prizadeti kraji dobe takoj semensko ajdo, za jesensko setev pa semensko pšenico, rž, ječmen in oves;
2. da dobi ljudstvo cenejša živila, da od glada ne propače.

Istotako smo izročili spomenico g. finančnemu ministru, v kateri smo zahtevali potrebni kredit in odpis davkov.

Beograd, dne 2. julija 1920.

Proti zlorabi agrarne reforme.

Naši demokratje kaj radi govorijo lepe besede in delajo lepe obljube našemu ljudstvu. Delajo pa seveda drugače. Tako se godi tudi pri vprašanju o agrarni reformi in pri sekvestrih. Povsod bi si radi mladi, posvetnega mamona lačni liberalni advokati nadrli premoženje.

Kako se zlorablja misel agrarne reforme, nam kaže tudi slučaj iz gornje-radgonskega okraja. O tem je vložil poslanec I. Vesenjak na ministra za agrarno reformo sledečo interpelacijo, odnosno vprašanje:

Upitna gospoda ministra za agrarno reformo.

Gospod minister!

V gornjeradgonskem sodnem okraju se je razdelilo veleposesstvo nemške vojvodinje Ahrenberg v Radenci.

K temu veleposesstvu spadajo tudi vinogradi v Stročji vasi pri Ljutomeru. Ti vinogradi se uradno niso razdeljeni, dejansko pa imajo že štiri nove lastnike in to so: 1 odvtnik, 1 živinozdravnik in 2 železniška uradnika. Ker se opravičeno bojim, da ostanejo navedne štiri osebe tudi de iura lastniki, Vas opozarjam na ta slučaj.

G. minister! Zanesljivo ne bi gornja razdelitev vinogradov odgovarjala vladarjem in vladinim ciljem in namenom, ki so izraženi v geslu: Zemlja je božja in kmetova. Upravičeno pa bi s takšno razdelitvijo ne bili zadovoljni naši delovni in zemlje potrebni kmetjski invalidi, viničarji in kočarji.

Dovoljujem si torej vprašati:

1. Ali Vam je zgoraj navedeni slučaj znan?

2. Ali hočete ukreniti, da se v tem in v vseh enakih slučajih postopa od strani Vam podrejenih oblastev socialno pravično in se zemlja res da samo tistim, ki jo potrebujejo za svoj obstanek in jo tudi sami obdelujejo?

Prosim ustnen odgovor.

Demokratski minister Krizman se je v odgovoru izgovarjal, da mu slučaj ni znan, da pa hoče o tem zahtevati od podrejenih oblastev podatke. Sicer pa da vinogradi baje ne gredo pod agrarno reformo.